

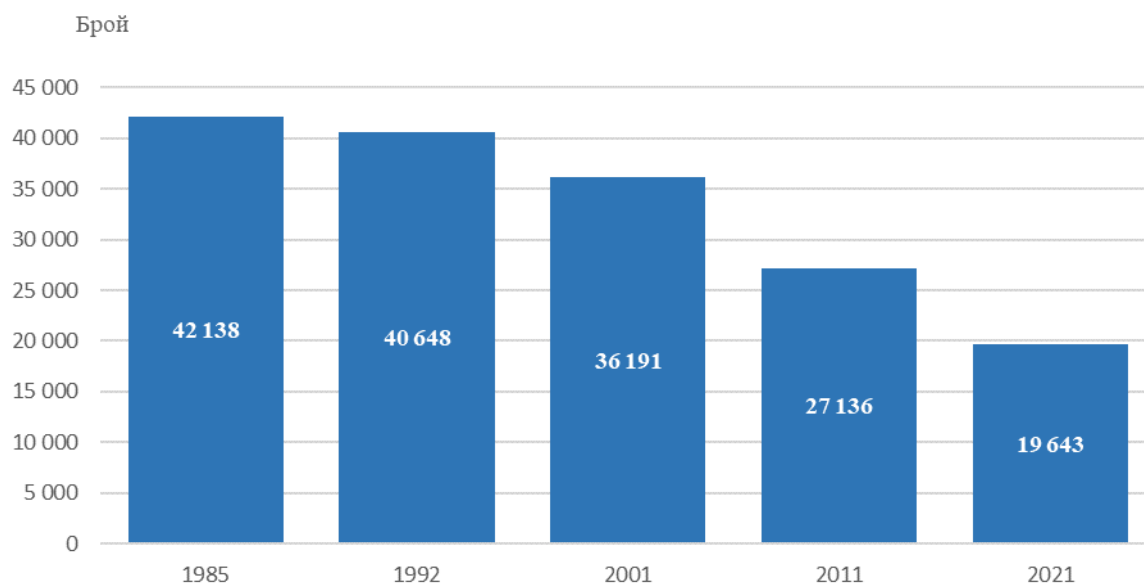
## РАЖДАЕМОСТ В ОБЛАСТ КЮСТЕНДИЛ КЪМ 7 СЕПТЕМВРИ 2021 ГОДИНА

### Окончателни данни

Раждаемостта е един от основните фактори, оказващи влияние върху броя и структурите на населението. От началото на 50-те години на миналия век се наблюдава трайна тенденция на намаляване на раждаемостта в страната. Причините за това са много и различни през различните периоди от демографското развитие на България. Промяната в семейния модел, променящата се социално-икономическа среда, общото намаление на населението, в частност на фертилните контингенти, отлагането във времето на сключването на брак и раждането на първо дете и не на последно място - емиграцията от страната предимно на население в активна възраст.

Основни фактори, които определят равнището на раждаемостта и възпроизводството на населението, са размерът на родилните контингенти и тяхната плодовитост. И докато в началото на миналия век равнището на раждаемостта се е влияело основно от размера на фертилните контингенти, тъй като плодовитостта е била висока, то с настъпилите изменения в семейния модел и ролята на жената в обществото през последните десетилетия все по-голямо значение придобива плодовитостта.

**Фиг. 1. Жени във фертилна възраст (15 - 49 навършени години) в област Кюстендил по години на преброяванията**



Броят на жените във фертилна възраст в област Кюстендил е 19 643 жени на възраст 15 - 49 навършени години при преброяването през 2021 година. През последния десетгодишен период (2011 - 2021) – жените намаляват със 7 493, или 27.6%.

Коефициентът на **плодовитост**<sup>1</sup> в област Кюстендил е 1.76 при 1.58 за страната през 2021 година.

Богатият набор от данни, събирани по време на преброяванията, позволява да се направи оценка на зависимостта между раждаемостта и основните демографски, етнокултурни и социално-икономически характеристики на жените. За целите на изследването на раждаемостта в този материал е използван показателят **среден брой живородени деца**<sup>2</sup>.

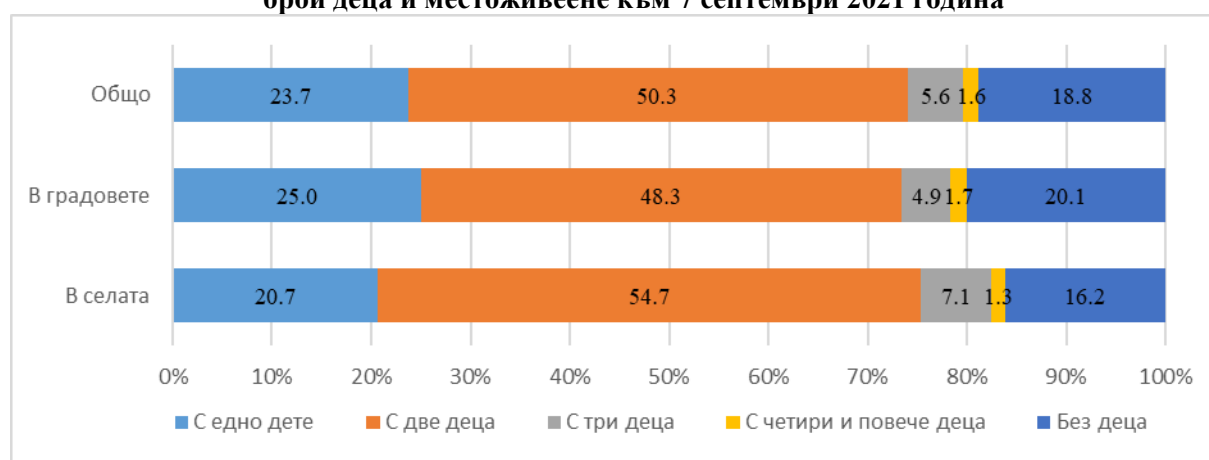
Към 7 септември 2021 г. в област Кюстендил - 12 492, или 23.7% от жените на възраст 12 и повече навършени години имат по едно живородено дете. Този дял е по-висок сред жените, които живеят в градовете (25.0%), отколкото сред тези, които живеят в селата - 20.7%.

Най-високи са абсолютният брой и относителният дял на жените с две деца - 26 578 (50.3%).

По три деца имат 2 969, или 5.6% от жените, като този дял е близо два пъти по-висок в селата, отколкото в градовете - съответно 7.1% и 4.9%. Четири и повече деца имат 831, или 1.6% от жените.

Почти една пета от жените - 9 939 (18.8%), нямат деца към критичния момент на преброяването.

**Фиг. 2. Разпределение на жените на 12 и повече навършени години в област Кюстендил по брой деца и местоживеене към 7 септември 2021 година**



<sup>1</sup> Среден брой деца, които би родила една жена през целия си период на плодовитост. Източник: Текуща демографска статистика.

<sup>2</sup> Отношение на броя на живородените/осиновените деца към общия брой на жените на 12 и повече навършени години.

Към 7 септември 2021 г. в област Кюстендил средният брой живородени деца на една жена на възраст 12 и повече навършени години е 1.49. Този показател е по-висок в селата (1.58), отколкото в градовете (1.45).

Връзката между възрастта на жените и средния брой деца, които са родили, е право пропорционална. С нарастване на възрастта нараства и средният брой деца, или жените в по-високите възрастови групи вече са достигнали желанния брой деца, докато тези в по-ниските възрастови групи все още биха могли да увеличат броя на децата си.

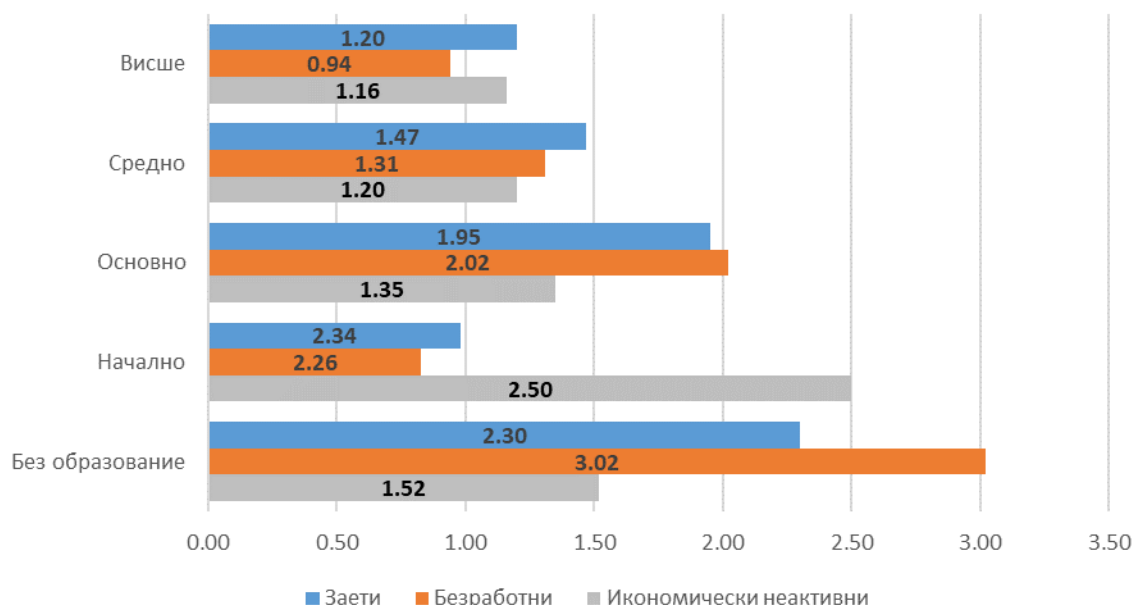
**Таблица 1. Среден брой деца в област Кюстендил по възраст и местоживееене на майката към 7 септември 2021 година**

Възраст	Общо	В градовете	В селата
<b>Общо</b>	<b>1.49</b>	<b>1.45</b>	<b>1.58</b>
12-19	0.04	0.05	0.02
20-29	0.53	0.54	0.51
30-39	1.32	1.34	1.25
40-49	1.50	1.52	1.44
50-59	1.68	1.65	1.73
60-69	1.85	1.83	1.90
70-79	1.87	1.84	1.92
80+	1.82	1.80	1.84

Тенденцията на повишаване на образователното ниво на населението оказва влияние върху равнището на раждаемостта. С повишаване на образователното ниво намалява средният брой живородени деца. Данните от последното преброяване потвърждават тази тенденция. Най-висок е средният брой деца при жените на възраст 12 и повече навършени години без образование - 1.98 деца. За жените със завършено основно и средно образование - съответно 1.68 и 1.52 деца. Най-нисък е средният брой деца при жените с начално образование - 1.28.

Безработните и без образование жени на възраст 15 - 64 навършени години имат най-висок среден брой деца - 3.02. На срещуположния полюс са безработните жени с висше образование със среден брой деца 0.94. Като цяло по-висок е средният брой деца при безработните жени с основно и начално образование.

**Фиг. 3. Среден брой деца в област Кюстендил по степен на завършено образование и икономическа активност на майката към 7 септември 2021 година**



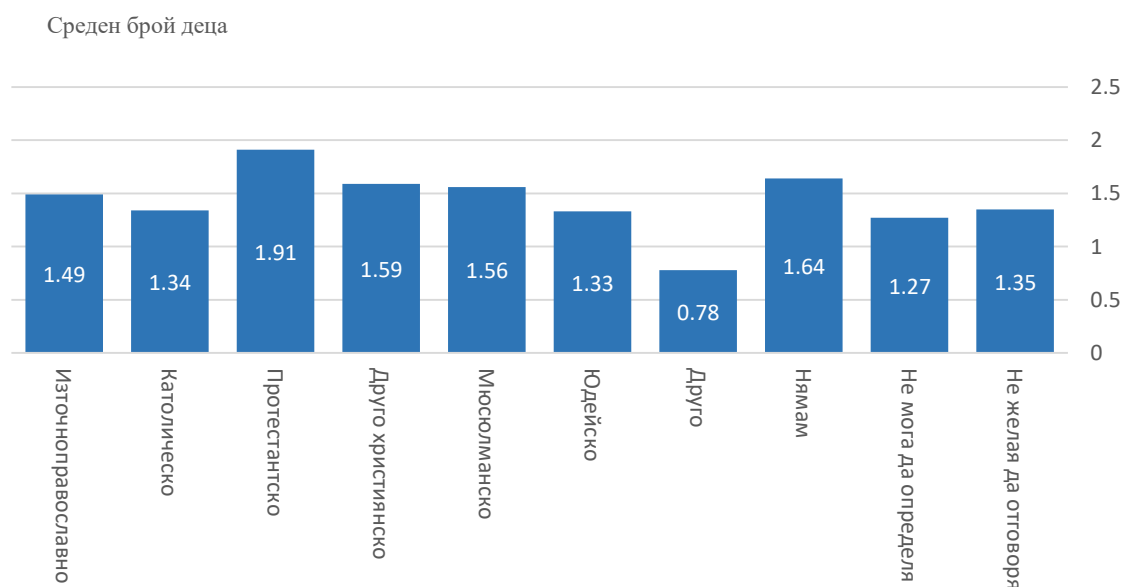
При самоопределилите се към ромската етническа група средния брой деца е 1.91. Значително по-младата възрастова структура и ниското образователно равнище са фактори, които определят по-високата раждаемост сред тази група. По-висок от средното за областта е този показател при турската етническа група - 1.67. Средният брой живородени деца при жените, самоопределили се към българската етническа група, е 1.48.

Най-висок е средният брой живородени деца при жените от ромската етническа група на възраст 80+ години (4.50), а най-нисък сред жените на възраст 12 - 19 години - (0.23). При жените от турската етническа група най-висок (2.67) е средният брой деца във възрастовата група 70 - 79 години, а най-нисък (1.78) е във възрастовата група 50 - 59 години. При самоопределилите се към българската етническа група средният брой живородени деца е най-висок (1.86) сред тези, които са във възрастовата група 70 - 79 навършени години.

Сред изповядващите християнски вероизповедания най-висок е средният брой на децата при тези с протестантско вероизповедание - 1.91, следват друго християнско (1.59), източноправославно (1.49) и католическо (1.34).

При жените, които са посочили, че нямат вероизповедание, средният брой деца е 1.64.

**Фиг. 4. Среден брой деца в област Кюстендил по вероизповедание на майката към 7 септември 2021 година**



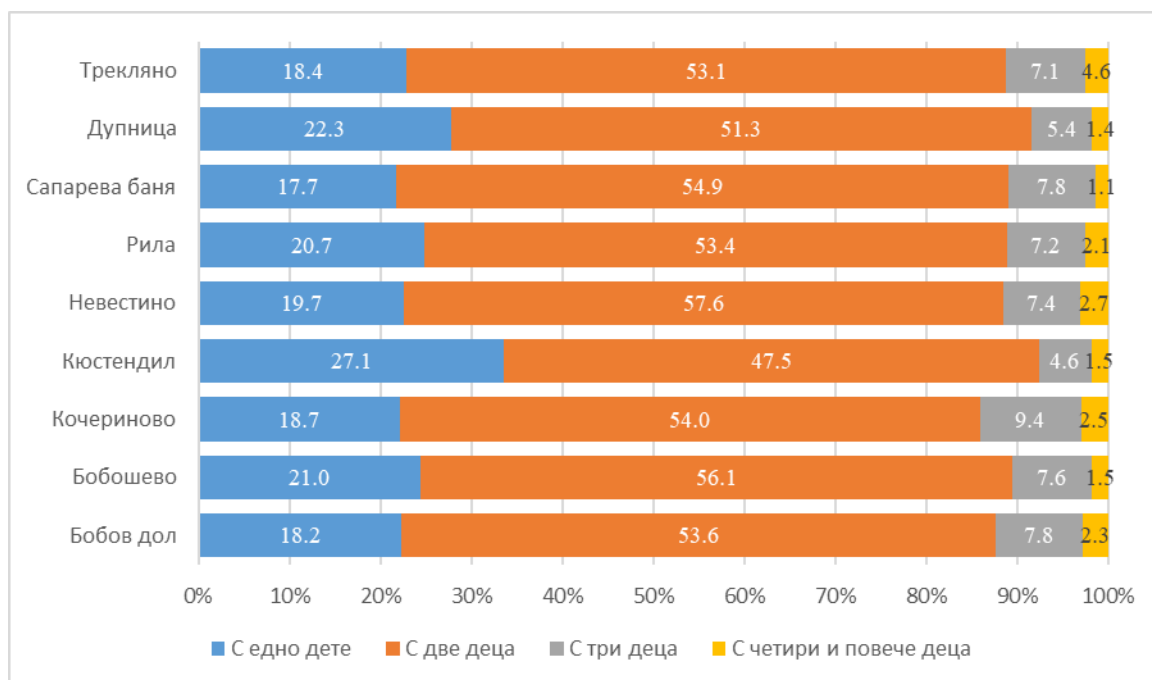
В териториален аспект се наблюдават съществени различия в броя на децата между отделните общини. Във всички общини преобладават жените с две деца, като относителният дял на жените с две деца варира от 57.6% за община Невестино до 47.5% за община Кюстендил.

Най-висок е относителният дял на жените с едно дете в община Кюстендил (27.1%), а най-нисък - в община Сапарева баня (17.7%).

При жените с три деца най-висок е относителният дял в общините Кочериново (9.4%), Бобов дол (7.8%), Сапарева баня (7.8%) и Бобошево (7.6%), а най-нисък - в общините Кюстендил (4.6%) и Дупница - 5.4% от всички жени на 12 и повече навършени години в общината.

При жените с четири и повече деца най-висок е относителният дял в община Невестино (2.7%), Кочериново (2.5%) и Бобов дол (2.3%), а най-нисък - в общините Сапарева баня (1.1%) и по 1.4% в община Дупница.

**Фиг. 7. Относителен дял на жените според броя на децата им по общини към 7 септември 2021 година**



В област Кюстендил с най-голям е средния брой на децата в общините Невестино (1.70) и Трекляно (1.68), а най-малък е в общините Кюстендил (1.43) и Дупница (1.48).

Фиг. 8. Среден брой деца по общини в област Кюстендил към 7 септември 2021 година

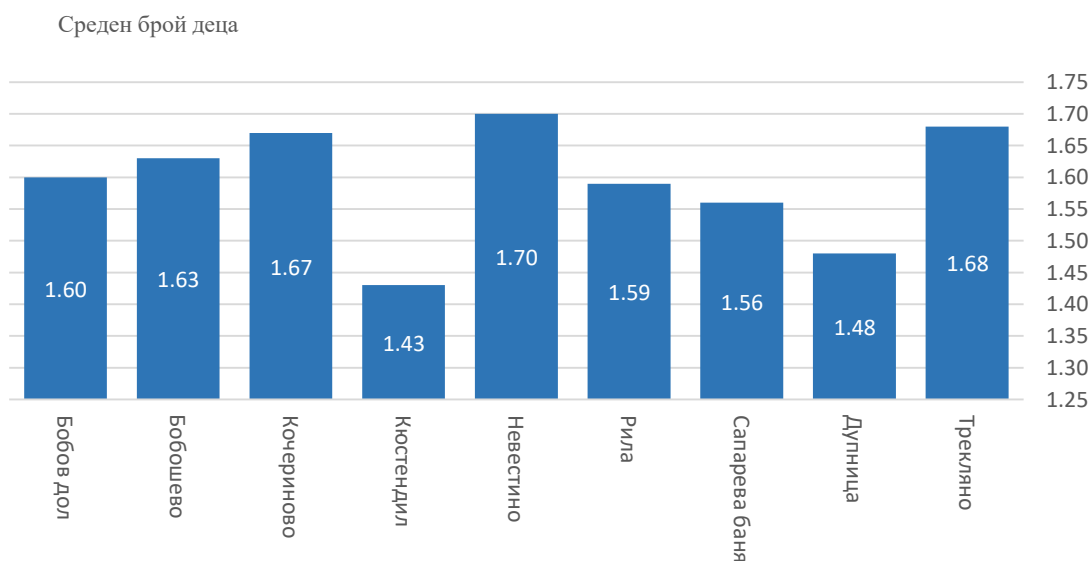


Таблица 2. Жени на възраст 12 и повече навършени години по брой живородени деца и общини в област Кюстендил към 7 септември 2021 година

Общини	Общо	С едно дете	С две деца	С три деца	С четири и повече деца	Без деца	Брой живородени деца	Среден брой деца
<b>Общо</b>	<b>52 809</b>	<b>12 492</b>	<b>26 578</b>	<b>2 969</b>	<b>831</b>	<b>9 939</b>	<b>78 525</b>	<b>1.49</b>
Бобов дол	3 120	568	1 673	244	73	562	4 983	1.60
Бобошево	1 127	237	632	86	17	155	1 835	1.63
Кочериново	2 032	379	1 097	190	51	315	3 389	1.67
Кюстендил	23 509	6 373	11 167	1 083	359	4 527	33 726	1.43
Невестино	856	169	493	63	23	108	1 456	1.70
Рила	1 122	232	599	81	24	186	1 785	1.59
Сапарева баня	3 125	552	1 716	243	33	581	4 864	1.56
Дупница	17 722	3 946	9 097	965	242	3 472	26 157	1.48
Трекляно	196	36	104	14	9	33	330	1.68

Националният статистически институт ще оповестява поетапно резултатите от Преброяване на населението и жилищния фонд през 2021 година. Графикът за публикуване на данните може да намерите на сайта на НСИ в Календар за публикуване на данните от Преброяване 2021. Основни данни ще бъдат публикувани в Информационна система ИНФОСТАТ, както и ще бъдат предоставяни по заявки на потребители в съответствие със [Списъка на стандартните статистически показатели](#) и [Правилника за предоставяне на статистически продукти и услуги](#).